

Krachtvoerkosten belangrijk bij afweging weiden of opstallen

Ook in 2006 waren de kosten in de weideperiode lager dan in de stalperiode

Hoe houden melkveehouders met koeien in de wei de melkproductie op peil en hebben zij dan ook lagere gehalten in de melk? Deze vragen krijgen deelnemers van Koe & Wij tijdens discussies met collega melkveehouders op themabijeenkomsten voor de kiezen.

Het project Koe & Wij daagt ondernemers in de melkveehouderij uit om na te denken over de keuze tussen weide en opstallen en levert kennis over de mogelijkheden en de onmogelijkheden van beweiden. Het project wil de discussie stimuleren, ondernemers prikkelen en helpen bij het maken van een afweging.

Weiden of opstallen

De ervaring leert dat bij de keuze weiden of opstallen zowel op individueel niveau als sectorbreed een afweging wordt gemaakt op vier terreinen namelijk: economie, arbeid, maatschappelijke waarden en persoonlijke waarden. Een economische afweging binnen het project Koe & Wij maken de deelnemers onder andere bij het onderwerp voeding.

Zo keken de melkveehouders met een hoge melkproductie dit voorjaar speciaal naar voeding en dit specifiek in relatie met het gebruik van krachtvoer. Op deze manier krijgen ze inzichtelijk hoeveel krachtvoerkosten ze besparen door koeien in de wei te laten lopen. Gras heeft volgens de regel namelijk een hogere voedingswaarde dan ingekuuld ruwvoer. Dus heeft de groep afgelopen maanden allerlei informatie verzameld over krachtvoerkosten en hun beweidingssysteem. Uitkomst was dat de krachtvoerkosten in 2006 in de weideperiode lager waren dan in de stalperiode.

Een goede basis die dergelijke positieve resultaten kan opleveren is het opstellen van een beweidingssysteem. Zo is men hiermee in het voorjaar van 2006 begonnen waarbij met name werd gekeken naar de hoeveelheid uren die melkveehouders kunnen en willen beweiden en hoe dat in de bedrijfsstrategie past. Op basis hiervan werd de bijvoeding aangepast.

Vooral de energierijke krachtvoerders worden in de weideperiode gelijk gehouden ten opzichte van de stalperiode. Door het versgras aanbod in het rantsoen wordt gemiddeld het aanbod van eiwitrijke krachtvoerders gehalveerd. Als belangrijkste aanpassing kwam naar voren dat de ideale kavelgrootte werd aangepast aan het huidige aantal melkkoeien, daarnaast bleek dat men gericht ging beweiden qua vers grasaanbod. In sommige gevallen was dit minder dan voorheen, wat direct ten goede kwam aan de smakelijkheid van het gras in de wei. De gemiddelde beweidinguren per dag liggen boven de 14 uur. Dit is hoger als wat men ook zelf verwachtte. Doordat er meer dan de helft van de uren geweid wordt kon men de kilogrammen eiwitrijk krachtvoer drukken in de weideperiode.

Kritisch

De deelnemers zijn in de groepsbijeenkomsten kritisch naar elkaar en vragen elkaar het hemd van het lijf. Vragen die de revue passeerden gingen over de uren beweiding; Waarom sommigen zo kort (6 uur per dag) of zo lang (21 uur) beweiding toepassen.

Dit heeft te maken met de beschikbare huiskavel, versgras aanbod en arbeid. Deze drie uitgangspunten zijn ook bepalend voor een goed beweidingssysteem. Niet alleen wat kan een veehouder, maar nog veel belangrijker is: Wat wil een veehouder? Nog enkele vraagstukken die aan bod kwamen over de wil van de deelnemers: waarvan krijg je nu persoonlijk een goed gevoel of wil de omgeving graag de koeien buiten zien lopen?

Als leerpunt kwam naar voren dat de spreiding van het eiwitaanbod over de dag een hoog rendement opleverde! De daling van de gehalten is er evengoed, maar minder extreem dan bij het gemiddelde van de grotere Nederlandse zuivelverwerkers. In de zomer periode was het gemiddelde eiwitgehalte nog steeds één tiende boven dat van Campina of Friesland Foods.

Deelnemers

Jan Vermeer uit Heeze (Noord-Brabant) had met 3,56 procent eiwit in de zomerperiode de beste resultaten. Hij past een vorm van siësta beweiding toe waarbij de koeien twee keer per dag naar buiten gaan en twee keer ruwvoer, waaronder snijmaïs, bijgevoerd krijgen. Dit is het beste voorbeeld van gespreid eiwit voeren toepassen over de dag. Het twee tiende hogere eiwit gehalte, is voor hem de motivatie om voeding middels beweiding op orde te hebben. De extra arbeid neemt hij hierbij voor lief, hoewel zijn koeien gewend zijn aan het systeem en daarom niet veel meer arbeid vragen is het een praktisch systeem wat bij hem past.

Jan van der Staak Ysselsteyn (Limburg) zit met zijn krachtvoerkosten rond de 3,00 euro per 100 kilo melk. Dit goede resultaat komt ook door juiste verstrekking van bijvoeding. Hij voert geplette tarwe als losse grondstof in de krachtvoercomputer voor de verse groep. Daarnaast heeft hij een oudmelkte veestapel in de zomerperiode, die dan dus weinig krachtvoer verbruiken. Zijn afkalfpiek ligt namelijk verder in het najaar, om opstart- en drachtigheidsproblemen te voorkomen in de zomerperiode. Nog een praktische tip was het bijvoeren van graskuil in de weideperiode. Dit leverde doorgaans ook hogere eiwitgehaltenes op in de weidemelk. Als probleem werd te kennen gegeven dat het moeilijk is om broei uit de graskuil te houden. Daarop had Jan Groen uit Kampen als oplossing om speciaal voor deze periode een voorraad gewikkelde balen te reserveren. De extra kosten worden door de goede diergezondheid, betere conservering en hogere eiwitgehaltenes weer terug verdient.

Sjon Borst uit Heerhugowaard melkt in de zomer periode nog gemiddeld 35 liter per koe, zonder eiwitrijk krachtvoer. Dit levert hem krachtvoerkosten op van 4,93 euro per 100 kilo melk inclusief btw. Dit is nog best hoog, gemiddeld wordt er namelijk in de groep 4,04 euro per 100 kilo melk aan krachtvoer gebruikt in de weideperiode. "De winst zit hem in het halveren van de eiwitbrot", stelt een deelnemer. "Maar let wel op dat de verse koeien voldoende energie gevoerd worden".

Voordeel

Het voordeel van 1,00 euro per 100 kilo melk is in 2006 nog maar een 50 euro cent per 100 kilo melk ten opzichte van een volledige euro in 2005. Dit komt vooral door het wisselende weer en kwaliteit van het gras in de warme maand juli en natte periode die daarop volgde.

Ondanks de stijgende krachtvoerprijzen berekenen de melkveehouders van Koe & Wij gemiddelde krachtvoerkosten over het gehele jaar van 4,53 euro per 100 kilo melk of 26,40 kilo krachtvoer per 100 kilo melk over het gehele jaar en in de weideperiode is dit bijna twee en een halve kilo lager (24,04 kilo / 100 kilo melk).

Een bijkomend voordeel voor de melkveehouders in de zomerperiode is het harder dalende vetgehalte en licht dalend eiwitgehalte. Het vetpercentage zakte deze zomer terug van 4,48 procent in de stalperiode naar 4,09 procent vet in de weideperiode. Daarnaast daalde ook het eiwitgehalte, maar minder fors. In de stal periode was het 3,56 procent en in de zomer daalde gemiddeld naar 3,43 procent eiwit in de weideperiode. Met deze gunstiger wordende vet - eiwitverhouding komt het melkgeld opbrengsten verder ten goede.

Met het nieuwe weideseizoen voor de boeg, zijn in de laatste bijeenkomst de beweidingenplannen voor 2007 verfijnd en door de kennisuitwisseling zal men komend seizoen hun krachtvoerkosten weer maximaal proberen te drukken met behoud van technische resultaten.

Zo zal Antoon Vissers uit Tholen van 5 naar 8 kilo bijvoeding gaan. Dit komt doordat hij in 2006 nog met 100 melkkoeien beweiding toepaste en dit zullen er voor 2007 ruim 140 worden met een gelijk areaal huiskavel. Ina ten Wolde uit De Wijk (Drenthe) wil heel gericht het ureum gaan drukken in komende zomerperiode. Twee handvatten die ze van collegae kreeg waren minder eiwit bijvoeren en eerder stoppen met stikstof te strooien uit kunstmest.

Vragen

Voor vragen kunt u altijd terecht bij de deelnemers. Die zijn te vinden op de internetsite www.koewij.nl of via de groepsregisseur Jakob Pustjens (06) 51225838.